

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Helyben házhoz hordva negyedévre . . . 1 kor. 80 fill.
Vidéken postán küldve negyedévre . . . 3 kor. 60 fill.

Egyes szám ára 2 fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. VERÉB GYULA

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Szabadka, IV., Bakóczy-utca 20. sz. Telefonszám 300.

Kéziratok nem adtnak vissza.

Hirdetések árszabály szerint.

A szabadelvű párt feltámasztása.

Bácskában is megindult a mozgalom, mely a régi szabadelvű párt feltámasztását célozza. Allitóltag Latinovits János az elnök és Latinovits Pál a társelnök meg Dungyerszky István. Sőt még olyanok neveit is olvassuk a választmányi tagok sorában, akiről egyáltalán nem hisszük, hogy valami nagyon rajongnának a régi szabadelvű párt feltámasztásáért. Nem írjuk ki e neveket, annyira hihetetlennek tartjuk e valószínűleg tudtukon kívül rájuk erőszakolt politikai szereplést.

Ezen mozgalom megemlékezésének kapcsán nem is az a célunk, hogy személyeket támadjunk, hanem azon kérdés megvitatása, vajjon szükség van-e a régi szabadelvű párt felélesztésére.

Hogy is volna rá szükség, épen most, mikor már régebben sem kellett, mert ha kellett volna, nem bukott volna úgy, ahogyan megbukott. Ami már bukása előtt fentartotta, nem volt egyéb, mint kormányhatalmi apparátusának nyomása és híres választási taktikája. Hogy most azzal vádol, mintha a koalíció kénytelen-kelletlen az ő nyomdokain halad, ez még nem érv feltámasztása mellett, aminthogy egyszerű okvetetlenkedés azon vádja is, mintha a mostani kormány nem bírná a korona bizalmát, vagy mintha a koalíció, különösen pedig annak függetlenségi csoportja nem tudna kibékülni felelősségterhes állásával, nem tanusitana elég józan politikai érzéket, tehetséget és kormányképességet.

Eltekintve attól, hogy a szabadelvű párt feltámasztani akaró hiveinek ezen állításaiban annyi az ellentmondás, hogy fészkelődésüknek komolyságát ezen ellentmondásokkal ők maguk rontják le, mégis foglalkozunk vádjaik némelyikével.

Hogy a koalícióban nem volna elegendő gyakorlati politikai érzék, elég érettség? Nos hát csak a közel-

mult eseményeire tekintünk vissza. Ezen események annyi érettséget, politikai komoly megfontolást és különösen hazaszeretetet árultak el, amennyivel a szabadelvű párt uralkodásának egész ideje alatt sem dicsekedhetett.

Vagy talán miniszterei nem tetszenek? Talán Apponyit lehet vádolni megfontolás hiányával? Talán Kossuth rontott el valamit politikai kényelműségével? Talán Günther az az ember, aki mint miniszter megfontolás nélkül hirtelenkedik? Aligha. Hiszen láthatjuk, hogy épen megfontoltságuk miatt képezik a liberálisok okvetetlenkedő maradványainak céltábláját. Azért nem kellene nekik, mert érzik a kormányzással járó felelősséget, mert tisztában vannak a hatalom gyakorlásának követelményeivel és mindennek őszintén kifejezést is adnak.

Nem is ez a baj itt, hanem az, hogy most már a 48-as tábort nem használhatjuk oly politikai zavarok támasztására, melyben ők halászhatnának. Az a baj, hogy a 48-as muma most már nem lehet ütő kártya, melylyel politikai pozíciót szerezhetni. Baj az, hogy a 48-as párt, a kormányzás tisztaságát látva, kikaposolta működéséből a fokozatos haladás elvének megfelelően, a közjogi kérdéseknek feltétlen előtérbe tolását, de anélkül, hogy elveiből engedett volna. Az a baj, hogy ma minden egyes párt előtt egyetlen cél lebeg csupán, a haza függetlenítése, a haza boldogítása. Szóval nem halászhat senki a zavarosban.

Hogy ezeket a bajokat újra felujtsák, ehhez nem csak hogy nincs szükség a régi szabadelvű párt feltámasztására, hanem épen a bajok feltámaszthatásának réme miatt kell teljes erővel küzdeni a párt feltámaszthatásának még a lehetősége ellen is. Nincs szükség arra, hogy oly párt kerüljön uralomra, amely a nemzeti törekvéseket állítsa ijesztőképpen föl, bizalmatlanságot keltsen korona és nemzet között, hogy e bizalmatlanság révén magának az ellenfél elnyomása

hoz minden törvényes és törvénytelen eszköz használására hatalmat szerezzen. Nincs szükség arra, hogy fönt a nemzetet, lent a koronát gyanúsítva maguknak és politikai cselekedeteiknek a mentelmi jogot szerezzék meg.

Magyarországnak a nemzet együttműködésére van szüksége a haza javának érdekében. Van elég bajunk a nemzetiségekkel, csak bűn lenne ezen bajokat azzal is szaporítani, hogy a régi rendszer feltámasztásával, szembe állítva a magyart a magyarral, a közös ellenség működésének szabadabb teret, izgatásainak hatékonyabb eszközöket biztosítsunk.

Az igazi boldogulás helyes útján kell haladnunk. Epen ezért ne vessződjünk a rossz feltámasztásával esetleg csak politikai megalégedetlenség okából. Akiket be akarnak vonni ezen új mozgalomba, azok az elmondott szempontokból mérlegeljék a helyzetet, s ha komolyan mérlegelik, meg vagyunk győződve, a feltámasztásra irányuló minden törekvés dugába dől, minden kísértés elveszti ható erejét.

A vallástalanok orvtámadása.

Magyarországon a vallás ellen új támadás készül. A vallás elleni nyílt küzdelmet már nem merik folytatni. Csak néhány megveszett tudós handabandázik még. Hanem azért nem adják föl a mozgalmat. Alutakon, orvul törnek minden ellen, ami vallás, ami a vallással összeköttetésben van. A legújabb vallásgyűlölkö a kereskedelmi kamarákból kerülnek ki, melyeknek vezetői, tudvalevőleg vagy zsidók, vagy szabadkőművesek.

Két kereskedelmi kamara tüzte ki maga elé feladatul a vallás ellen folytatandó küzdelmet. Már ki is adták a jelszót: a nacionalból ki kell törölni a vallás szót.

Kolozsvárott valami Havas Lázár adott be indítványt az iránt, hogy a kereskedők, gyárosok, iparosok segédei, tanoncai s általában mindennemű alkalmazottainak munkakönyvéből, bizonyítványjaiból a vallás megjelölése hagyassék ki.

Nem tudjuk, hogy a kamara hogyan határoz e hűle indítvány fölött, szerencse azonban az, hogy bármiképpen határozzon is, a határozat végrehajtása nem a vallástagadó, bizonyára zsidó, Havas Lázároktól függ.

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt megzavaró
tűdőbetegségeket, valamint a tüdőgyógyászati
származékokat, valamint a tüdőgyógyászati

Tűdőbetegségek, hurutok, származékok, köhögés, skrofulozis, influenza

ellen származékosan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint ahogy értéktelen utánpótlásokat is kínálunk, kérjen mindenkor
„Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvosai rendelésére a gyógyszerár-
szabványban - Ár 5000000 4.- horvát

Magyarországnak kormánya és parlamentje még nem kívánta meg a vallástalanság pocsolyáinak piszkát, melyben egyes alakok kéjelegve fetrengenek. Ez a parlament és ez a kormány még megtudja védeni a vallásosságot, meg ennek jelentőségét. Ezek még nem engedik meg, hogy álutakon lopják Magyarország lakosságának lelkebe az erkölestelenség, az erkölcsi romlás csiráit.

Tükördarabok és keserü pirulák.

— A szociáldemokraták figyelmébe. —

A legnagyobb költő mondja:
„Es oly idő jön, aki még megéri,
Hogy fődivat lesz lábbal mendégélni.“
E mondás 300 évvel ezelőtt lehetett aktuális Albionban, nálunk csak most lett azzá. A kulturális hullámok jó későn érkeztek hozzánk, de valahára mégis csak itt vannak; megérkeztek a fejtetőn járkálók is; afajta kíséret, mint a cirkuszi előadásokon a bohóc. A produkció veszedelmes, de a közre éppenséggel nem, csak az illetőkre, akik koponyáikat ily kockázatos vállalatra szánták.

Egy író, („mily bitang ez a név“) legújabb demagóg frázisaiból bokrétát kötött és azon a címen, hogy a fantáziának minden fajta produktuma jó természet tükrének, szindarabbá „Kögitette.“ A darab rövid életű volt; a közönségben botrányt okozott; megbukott, betiltották. S miért? kérdezi az olvasó.

Most, hogy szerzője Fényes Samu darabját az Artatlanokat, nagy garral az olesó közönségre appellálva kinyomatta, módunkban van véleményünk mondani. A szerzőt nemcsak jámbor fejtetőn járkálnak, hanem maliciózus demagognak tartjuk, a ki valamelyes szinpadit jártasságát arra használja fel, hogy — nagy furfangosan, egy keresztényi elvvel kapcsolatban — utcai szónoklatokat vágjon ki, vagy egy vezércikket pöndörítsen agyonkoptatott nemzetközi szociálista témák felett. A darab témája nem új. Egy sekta: Az üdv hadserege gyakorlatilag is kultiválja, hogy a bűnösöket keblébe fogadja és emberekül szeretve őket, a jó utra akarja téríteni. A téma, a darab magja tehát a legtágabb értelemben vett emberszeretet, a mit — minden Lombrozó elmélet dacára — helyesnek ismer el a keresztény ember. Am, keresztényellenes demagóg kezében ez is botránykővé fajul.

A szerző pegazusának szárnyai nem lévén, két dorong van hivatva azokat pótolni. Ezek a dorongok, bár kezelésükhöz a szerző könnyen ért, — azonban nem a magyar társadalmat, sem a róm. kath. vallást, — akiknek szánva voltak, hanem a lomha fantáziát, a pegazust érték. Ki is mult bele szegény pára, botrányok között és véglegesen. Az agyonhajszolt barmot közelebről megtekintvén, igazolhatjuk a néző közönség ítéletét: a bestiának csakugyan nemzetközi szociálista-demagóg lólabái voltak.

A bensejében talált, el nem pukkant bombákat, nemzetközi szociálistáink, házi használatra átvehetik. Elsüthetik a maguk szobájában, a maguk gyönyörűségére, de nyilvánossági jogot efféle tűz-játékokra nem kaphatnak sem Magyarországon, sem másutt, a hol a rend és az izlés a törvény oltalmát élvezik.

Szerzőnek pedig azt a tanácsot adjuk: álljon a talpára, helyezze át a fejébe, amit eddig a bokáiban hordott, ki tudja, tán még jó szindarabot is írhat. D. G.

Jakabnapja Zentán.

— Saját tudósítónktól. —

A szociáldemokraták régóta hirdetik, hogy május elsejét az egész világon ünneppé teszik. Felavatják a munka ünnepévé.

Szép törekvés, de nem illik olyan mozgalom keretébe, mely minden erkölcsi erőt nélkülöz. Az ünnepléshez mindenképp elötte eszmények, szárnyak kellene. A durva anyagimadás, a föld sarában való folytonos fetrengés arra nem képesít.

A tapasztalás igazolja állításunkat. A vörös május évről évre kezd veszíteni jelentőségéből. Nem kíséri már a polgári elem rokonszenve és érdeklődése, nem mozgosit már akkora tömeget mint valaha, lassankint eloszlik minden varázsa, lekopik minden csillogó máza, s az ünnep közönséges utcai tüntetéssé, vásári esődülletté, orgiákká, tivornyákká fajul.

Ez az ünnep igazán méltó ahhoz az anyagelvé felfogáshoz, mely megteremtette. Nem pünkösdi szél fúj ezen a napon, mely a Szentlélek erejét hirdeti, mely a lelkeket ihleti és megregezteti, hanem olyan szeszélyes, megkésztet áprilisi szél, mely csak arra jó, hogy az utcán a szemetet felkavarja.

Amit általában láttunk, főként az idén mindenütt, ugyanazt tapasztaltuk e napon Zentán is. Az elvtársak felvonulásukkal kimutatták, hogy számuk még csak a mult évihez is viszonyítva, feltűnően megfogyatkozott. Pedig ugyancsak agitáltak a siker érdekében. Tanu erre Deli András, kit az elvtársak előző éjjel félholtra bicskáltak, amiért nem hagyta magát a felvonulásra kapacitálni. Erős csendőri fedezet, egy csomó zsidó gyerek, a francia hóhérnóta, néhány rekedt, borizú kurjantás jellemezték a menetet. Az arcokon nem az ünnepi hangulat ragyogó visszfénye, hanem a feneketlen és ostoba gyűlöletet eltorzult vonásai tükröződtek. A programba vett szónoklatok és szavalatok olyan tónusban indultak, hogy a jelenlévő rendőrfőkapitány kénytelen volt azokat beszüntetni. Az utolsó és leghosszabb pont volt: ivás és dözsölés rogyásig, amihez olyan szíven hozzáillik „a munka bus, de szent dala“: Inség, nyomor velünk, fázunk és éhezünk (de nem szomjazunk!).

A nagy hűhóval előkészített ünnep így zsugorodott össze egy megmosolygott közönséges utcai látványossággá. Hogy az egész miről volt jó, azt tán az elvtársak maguk sem tudnák megmondani.

Nem tudjuk, eszébe jutott-e valakinek, hogy a kalendáriumban keresse a mai ünnep magyarázatát. Ha találkozott ilyen, az érdekes felfedezésre juthatott. A kalendárium szerint ugyanis május elsején van Jakab napja. A Weltner Jakabnak, Izrael Jakabnak, Kürschner Jakabnak és még sok-sok fő és aljakabnak neve napja. Így érthetőbb az egész komédia. Illő dolog, hogy az elvtársak e napon kaftánt öltösenek és ünnepeljenek!

H I R E K.

Tájékoztató.

Május 30. A Kossuth asztaltársaság majálisa, a városi erdőben. Kezdeté ese 8 órakor.

Junius 18. A magyar asztaltársaság nyári mulatsága Radonavácson. Felvilágosítás az asztaltársaság helyiségeiben.

— **Adomány.** A szegedi kereskedelmi és iparkamara legutóbb tartott ülésében elhatározta, hogy a Zomborban rendezendő vármegyei háziipari kiállításon kiosztandó jutalmakra 300 korona, a tanonciskolai tanítóknak szakirányu rajztanításban való kiképzésére pedig 250 korona támogatást nyújt.

— **Uj egészségügyi intézkedések a főgimnáziumban.** Tudvalevő dolog, hogy a gimnázium tanulóinak egészsége és ereje az utóbbi évek alatt hanyatlott. Ennek pedig egyrészt az oka, a torna tanár betegsége miatt, a torna rendszeres tanításának hiánya, másrészt pedig a szülőktéves felfogása a tornáról. Ezen iskolai év elején, az intézet szeretett torna tanára Matkovic Miklós miután fölgyógyult betegségéből, nagy utánjárással kivitte, hogy a tanulók kötelesek torna cipőt és inget venni, továbbá, hogy a tornaterem fölölajoztassék, hogy a tanulók egészségét a tornázás által fölvert por ne rongta. Most ismét egy új, igen hasznos intézkedést akar életbe léptetni, a tanulók testi erejének fejlesztésére: „A svéd, vagyis a modernített spártai“ rendszert, amelynek célja a testtel erősíteni, edzeni, egyenessé, nyulánkká tenni. Egészen új tornaszerek és

gyakorlatok fognak életbe lépni. A tanulók nem, mint eddig, fehér, galléros ingben, vagy éppen kabátban fognak tornázni, hanem hidegebb alkalomkor vékony tornaingben, melegebb alkalomkor pedig egészen mez nélkül felső testet. Ennek pedig az a célja, hogy a bőrlélegzés ne akadályoztassék és a tanuló teste az izzadság folytán ne legyen vizes, mert ha az izzadságtól vizes ingben lévő tanulót a legesekelebb hideg szellő éri, az annak köhögést, vagy más sokkal nagyobb s komolyabb bajt okozhat. Tehát ez az intézmény, bár első pillanatra igen furcsának és nevetségesnek látszik, a testedzésre a legjobbak és legfontosabbak közé tartozik. Továbbá a kalap nélkül való járást szeretné a tanulók közt általánossá tenni. Evégből is megtesz mindent, hogy minden tanuló (a melegebb időszakot érve) hajadon fővel legyen otthon, erdőben sétáin stb. helyeken, mert ez megedzi a hajgyökereit s megakadályozza az igen gyakori fej, fül, fog fájást és megakadályozza a haj korai hullását.

— **A gazdák szőlőkaró szükséglete.**

Tavaszt tájt még mindig nagy gondot okoz a gazdáknak az a körülmény, hogy szőlőkaró szükségleteiket csak nagy ügyel-bajjal tudják beszerezni. A földmívelésügyi miniszter évek óta azzal jár a gazdák kezére, hogy az állami erdőben millió számra készített a szőlőkarót s ezen kívül ebben az évben felhívta a magánosokat, hogy amennyiben szőlőkaró-készületük volna, jelentsék be hozzá az eladási árral együtt. A földmívelésügyi miniszter felhívására igen sok erdőgazdaság be küldte a szőlőkaró készletének adatait s erről a miniszterium kimutatót szerkesztett. A földmívelésügyi miniszter az ekként elkészített kimutatót készséggel bocsájtja a gazdaközönség rendelkezésére s azokért a legegyszerűbb ahhoz a szőlészeti és borászati felügyelőséghez írni amelyhez az illető gazda legközelebb lakik.

— **Árad a Duna.** Titelről jelentik, hogy a Duna magas vízállása aggasztólag hat a környék lakosságára. A partmentén lakók ugyanis rettegnek attól, hogy az idén ismét megismétlődhetik a tavalyi rudolfsgradeni árvízhez hasonló katasztrófa.

— **A pálinka.** A rendelkezésükre álló statisztikai kimutatók szerint az 1906. évben 363 millió 547.258 litter pálinkát ivott meg a magyar nép és ezért összesen 545 millió 320.930 koronát fizetett ki. Ebben az összegben nincs benne a bor és sörfogyasztás. Csak a pálinka. Tehát az az ital, amely mindenképpen nélkülözhetetlen, sőt szellemileg és testileg egyaránt tönkreteszi a vele élőket.

— **Portómentesség.** A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy a vármegyei tüzfelügyelőknek hatóságokhoz intézett hivatalos levelei és irás csomagjai díjmentesen szállitassanak a postán.

— **Egy község haladása.** Szép haladást mutat a bácskai Csajkáslak község a magyarság terjesztése terén. Ezelőtt nyolc évvel még csak négy magyar család lakott a községben s ott ma már négyszázötven magyar lakik és a magyarság annyira megerősödött, hogy magyar kört alakítottak. A kalocsai érsek legközelebb plébániát létesít. Ötszáz hold kincstári földet a szegényebb magyaroknak adnak haszonbérbe. Az új magyar körnek a DEMKE. háromszáz korona értékű könyvtárt ajándékozott.

— **A gabonaárak emelkedése.** Néhány nap óta a gabonatözsde erős áremelkedés hajtja mind magasabbra a készbuza és a papirosbuza árát. Két nap alatt a kész buza 70 és a papirosbuza 80 krajcárral emelkedett. A szilárd és emelkedő irányzatnak igazi okát nem szabad a vetések állásával összefüggésbe hozni, mert országszerte nem olyan rosszak a vetések, hogy kedvezőtlen természérlől lehetne beszélni. Igaz, hogy az ország egyes részeiből nem a legjobb híreket kapjuk, ámde azon a vidéken, amelynek terméseredménye az ország egész termésének felbecsülését irányítja, jól állanak a vetések, az Alföld és a Bánát gazdáinak ez ideig nincs okuk panaszkodni. A nagymérvű áremelkedésnek okát tehát ezidőszert nem

a terméskilátásokban kell keresnünk, hanem kizárólag abban, hogy nincs készlet. A gabonahozatalok az idén messze mögötte maradnak a múlt év hasonló szakában elért eredményeknek.

— **Marad a felemelt tarifa.** A délvidek kereskedő világát kellemetlen meglepetés érte akkor, amikor az aradi és csanádi egyesült vasutak részvénytársasága egyszerre, minden különös ok nélkül, fölemelte az áru- és díjzabás díjtételeit. A gazdag vasutársaság, amely — mint évi jelentéséből kitűnik — egy és fél millió koronánál nagyobb nyereséggel zárta le az üzleti évet, ezzel a nagy nyereséggel nem elégedett meg és hogy jövedelmeit mesterségesen fokozza, az amúgy is túlságosan megterhelt kereskedő közönségre vetette ki a hálóját. Fölemelte a tarifákat, amire az országos kereskedelmi egyesülés megkereste az igazgatóságot, hogy a fölemelt tarifát szállítsa le a régebbi díjtételekre. Az egyesület azzal indokolta meg ezt a kérését, hogy a kereskedelemre a fölemelt tarifa rendkívüli nagy anyagi károkat okoz. A vasutársaságnak csak a méltányosság álláspontjára kellett volna helyezkednie. De az Acev. fölesapott merev, szigorú üzletnek, amely nem ösmeri a méltányosságot feleivel szemben. Az igazgatóság a kereskedelmi testület kérésének teljesítését most kereken megtagadta azzal az indokolással, hogy a társaság mostoha viszonyok közé került. Ez ugyan szépen hangzik, de a múlt évi nyereség ezt az állítást megcáfolja.

— **Lakás-áthelyezés. Dr. Prokesch Géza lakását Zombori-ut Bács-féle házból Bercsényi-utcába, a zálogházzal szembe, helyezte át.** 384-6-2

Válasz a „Felhívás a város polgármesteréhez“ c. cikkre.

A helybeli „Függetlenség“ lap folyó hó 5-én megjelent „Felhívás a város polgármesteréhez“ című cikkének gyalázatos rágalmaira következő a válaszom:

Előre is kijelentem, hogy semmi nemü polemizálásba nem bocsátkozom, különösen nem volt pallérommal, hanem úgy a nevezett cikkben foglalt, mint a még esetleges ebből kifolyó rágalmak miatt a bünyenyítő eljárást az illetékes hatóságnál megtettem és megteszem.

A polgármester ur tudni fogja, hogy mi a kötelessége egy ilyen dologban és ezt természetesen rá is bízom. Hogy az illető szerencsétlen, aki ezen közleményt aláírta mit cselekedett, nem tudja; én azonban tudom azt, hogy ki ezen embernek ebben a dologban rossz tanscádója. Ez pedig legyen meggyőződve és legyen rá elkészülve, hogy nem sokára be fog következni az idő, amikor én őt leleplezem, mert így kívánja a tisztességes embernek a reputációja nem csak Szabadkán, hanem a környékben is, ahol ezen lelketlen ember garázdálkodik.

Nagy Ferenc.

Gyilkos szerető.

— **Megrendítő sorsa egy családnak.** —

Megrendítő sors ért egy családot Szabadkán. Három tagja szengázmérgezés következtében vesztette el életét, a negyedik szerencsétlen családtag bűnös szenvedélyének esett tegnap este áldozatul. Megölte azt a nőt, akivel tíz éven át vadházasságban élt.

A rémes esetről szóló tudósításunk a következő:

A vadházasság.

Pataresics Gergely, tíz éven át vadházasságban élt Csillag Pálné II. körű lakos nővel. Tíz éven át semmi sem zavarta meg a vadházasság békéjét.

Tegnap este azonban a nő, talán mert meguntta Pataresicsot, akinél pedig tíz évvel idősebb volt, ki adta a férfi útját. Hasztalanul kérlette a férfit megharagudott szeretőjét, semmi sem használt, össze kellett

szednie a cökmökjait s távoznia kellett a közös háztartásból.

A bosszu.

Pataresics Gergely elűzetése fölötti bánatában bosszút forralt. Revolvert vett s azután az egyik korcsmában felöntött a garatra.

Mikor már a bevett szesztől elég elszántságot érezte magát, visszament szeretőjének lakására, hogy esetleg megkérlelje őt, visszaállítsák a közös háztartást.

A nő az utcán állt, mikor Pataresics vele találkozott. A férfi ismét kérésre fogta a dolgot, de a nő kérelmetlenül maradt.

Pataresics erre előrántotta revolverét és egy lépésnyi távoból célzva a nőre lött. Ez a golyótól találva ugyan, de nem halálosan, az udvarba menekült, ahova Pataresics üldözte.

Az udvarban még egyszer a nőre lött a férfi. A megsebzett asszony azonban még nem vesztette el annyira erejét, hogy a konyhába ne menekülhessen.

A feldühödött férfi üldözte a konyhába is, ahol, közvetlen közelből még háromszor lött az asszonyra, aki kapott sebeiben a kórházban, félórával később a hogy kiszállították, meghalt.

Az eltűnt gyilkos.

Pataresics tettének elkövetése után eltűnt s a leglelküismeretesebb rendőri nyomozásnak sem sikerült megállapítani, hogy hova.

Ismerősei azt hiszik, hogy öngyilkosságot követett el, amire abból következtetnek, mert Pataresics többször emlegette az öngyilkossági szándékot.

A meggyilkolt asszony után egy 10 és egy 8 éves nyomorék árva maradt.

Rheumatikus és hűtésből származó fájdalomknál a legbiztosabb és leggyorsabban ható idegerősítő és testedző szer az —

— ILLÉS-féle

RHEUMA-FLUID.

Számos elismerő és hálaírat az egész országból. **Ára 1 kor. 50 fill.** Kapható az egyedüli készítőnél: **Ifj. Illés Antal** gyógyszerárában a főposta áttellenében **Szabadkán, Népbank-palota.** 323-9

Törvényesen védve.

SPORT.

> **Debreczeni lóversenyek.** Debreczenben május hó 23-dikán és 24-dikén lesznek a lóversenyek, az első nap hat, a második nap hét futammal. A nevezési zárnap és árbejelentési határidő május hó 7-dikének esti 10 órája. Teherközlés május 10. Bánat-jelentési határidő május 13. esti 10 óra. Nevezni lehet Engeszer József egyleti titkárnál Debreczenben (Szent Anna-utca 31. szám.) A táviratilag történt nevezések 24 óra alatt írásban megerősítendőek.

Nyári menetrend

megjelent és kapható:

HEUMANN MÓR

könyvkereskedésében

Szabadkán, Fő-tér, a Szentháromsággal szemben.

REGÉNY.

AZ ANTIKRISZTUS CSODÁJA.

Fordítja: **Körmöczy Ernő.** 119

Donna Eliza a hegyfoknak vetette hátát s menekülésre gondolt. De édes Istenem! Elfutni nem bírt, ezzel az emberrel sem veheti fel a harcot.

— Micaela! — szepegte sógornője felé, Micaela!

Donna Micaela azonban holtsápadtan ült helyén, kezét szívére szoritotta, mintha nyugtalan dobogását akarta vón csillapítani. Oly ijesztő volt az az ember, ki ellenük tá-

madt! Az ilyen bandita arcától lehetetlen volt meg nem ijednie.

Kezével hirtelen Donna Eliza háta mögé nyúlt, kikapta onnan a képet s a munkás felé tartotta.

— Itt van, vigye! — szólt rá izgatottan. Aztán pár lépést tett feléje. „Itt van tegyen vele amit akar.“

Görcsösen ragadta meg kezével a képet s oda tartotta az ijesztő ember elé.

Amaz erre társaihoz fordult. „No né! ez azt hiszi, nem árthatok a bábnak! — vi-gyorgott gunyosan. Amazok egyre helyesel-ték s nagyokat kacagtak közbe.

A képet mindazonáltal nem fogadta el tőle, hanem élesen fent kaszáját markolta meg jobban. Pár lépést hátrált, megforgatta feje fölött a szerszámot, hogy majd egy ütésre tönkre teszi a fabábut.

Donna Micaela megrázta a fejét.

— No, próbáld — szólt hozzá, miközben folyton ott tartotta orra előtt a képet.

Eszrevette, hogy amaz ingadozik, ijeszteni akarta tehát.

Amaz meg úgy állott ott, csapásra készen.

— Pieró! — hangoztatta hirtelen egy ijedt csengő hang; — Pieró! Pieró!

Amaz lebocsátotta a kaszát, anélkül, hogy lesujtott volna vele.

— Pieró! — hangozott újra a rémes segélykiáltás.

— Istenem! Hisz ez Marcia hangja! — mormogta a munkás.

E pillanatban jó esomé ember rohant ki az egyik viskóból, mely a Corvaja palota romjai mellett épült. Valami tíz asszony hadonászott ott egy karabinieri körül. Ez egy kis gyermeket tartott karjai között s az asszonyi furiák el akarták szakasztani tőle. Csakhogy a rend őre hamarosan kikászoló-dott karjaik közül s hatalmas lépésekkel igyekezett le a lépcsőfokán.

A sötétbőrű Pieró odabámult, a nélkül, hogy csak megmozdult volna helyéről. Mikor látta, hogy a karabinieri lerázta magáról azokat, hirtelen odahajolt Micaela felé és a fülébe sugta:

— Nos, ha ez az ön kis gyermeke meg-segít, egész Corvaja az ön pártjára áll.

A karabinieri zsákmányával e közben oda ért a keskeny, hosszú térre. Pieró intett társainak. Azok aztán egy pillanat alatt kört alkottak a menekülő előtt. A gyűrű egyre szűkebbre szorult s a munkások fenyegető-leg villogtatták az ásót meg az éles csákányt.

Szörnyű zürzavaros lárma támadt egyszerre. Az asszonyok, kik előbb a karabinieri-vel tülekedtek, hangos sikoltozással rohantak elő.

A kis lány, kit a rendőr karjai közt tartott, torkaszakadtából sivalkodott s rugkapalózza igyekezett szabadulni tőle. Mindenfelől emberek rohantak elő. Valamennyi égtelenül ordított s fülsiketítő lármát csapott.

— Gyere, menjünk innen, — szólt Donna Eliza Micaela felé, — most már nem törődnek velünk.

Micaela azonban ott felejtette tekintetét az egyik asszonyon. Ez nem jajveszékelt úgy, mint a többiek s mégis úgy látszott, őt érdekli legjobban a dolog. Ha az ember rátekintett, észrevette mindjárt, hogy valami nagy veszteség érte.

Valamikor viruló szépség lehetett, most azonban már lehervadtak arcának rózsái, mert úgy látszik, sok esztendő szántott ráncot rajta. Finom metszésű ajka körül azonban így is különös báj játszott. Ez egy olyan lélek, mely szenvedni s szeretni tanult. — mutatta ez arc. Donna Micaela oly nagy részvétet érzett iránta, akár csak testvérje lett volna.

— Oh, ne még, ráértünk később is, — felelte Donna Eliza felé.

A karabinieri többször felszólította őket, hogy engedjék útjára.

Nem, nem! Majd ha átadja a gyermeket.

A kicsikét Piero és felesége, Marcia, vallotta magáénak. Csakhogy nem ők voltak a természetes szülők. Epen ez volt oka a nagy perpatvarnak.

A rendőr szépszerével igyekezett lecsendíteni s megnyugtatóni őket. (Folyt. köv.)

Legjobb ez idő szerint a valódi szabadalmazott „TURUL” peronoszpóra permetező,

mely a kecskeméti mezőgazdasági kiállításon aranyéremmel lett kitüntetve,
mert a hord ereje a legmagasabb gyümölcsfákra is fel visz, a szőlő permetezésnél
a legfinomabb köd arányban permetez.

Egyedüli elárúsítója: **BARTEK KÁROLY, rézműves** (I. IV. kör, Damjanich-utca 614. sz. a.)
ahol is bármilynemű permetezők javítása pontosan és jutányosan eszközöltetnek. 372-33-9

Üzlet-áthelyezés.

Van szerencsém a n. é. közön-
séggel tudatni, hogy

fehérnemű mosó- és tisztító-intézetemet
özv. Milkó Mórné-féle házból
I. kör, Asztalos-utca 303. sz.,
Kudlik-féle házba helyeztem át.

Szabadka, 1908 május hó.

Tisztelettel

385-6-2

Kaich Dezsőné.

Építési iroda áthelyezés.

Salga Mátyás építési iro-
dáját VI. kör, Miklós-utca 25.
sz. a. (Teréz-templom mögött)
saját házába helyezte át.

383-7-2

Lapunk kiadóhivatalában

kapható

keresztényszociális röpiratok:

A szociáldemokrácia. Képek a szociál-
demokrata szentek életéből. Irta: dr. Nagy
János. Kitűnően mutatja be azokat a ké-
peket, melyeket a vezér urak rajzoltak
egymásról. 1 darab 6 fillér, 10 darab 50
fillér, 100 darab 4 korona.

A keresztény szocializmusról.

Irta: Benyács István. Ara 60 fillér.

Mit kell tudnunk. Irta Szalánczy A.
Kérdésekben és
feleletekben adja a szocializmus elemi is-
mereteit és részletes utasítást egylet-
alakításhoz. Ara 10 fillér.

Le az álarccal. Irta Haller István.
Kérdés- és felelet-
formában letárgyalja az összes szociál-
demokrata hazugságokat, vezéreiknek saját
szavait idézve. Ara 20 fillér.

**Korunk sebe és a nyomor
vámszedői.** Irta Huszár Károly. A
szociáldemokrata prog-
ram rövid, csattanós cáfolata és a szociál-
demokrata vezérek leleplezése. Ara 30 fill.

Zsidóméreg. Irta Huszár Károly. A
Talmud népies ismerte-
tése eredeti idézetekkel. Ara 30 fillér.

Hirdetéseket

jutányos áron felvesz

lapunk kiadóhivatala

Rákóczi-utca 20. szám.

Második kiadás!

Kevés röpirat éri Magyarországon
a második kiadást. Ezen kevesek
:: közé tartozik a ::

„SZÓIMÁDÁS.”

cimű politikai röpirat, mely első
kiadásában 120,000 példány-
ban kelt el, s most újabb 15,000
:: példányban jelent meg. ::

A „Szóimadás” ára 20 fillér.

10 példány 1 korona 80 fillér.

Kapható: kiadóhivatalunkban.

Tisztviselők figyelmébe!

Az országos magyar I. általános tisztviselőegylet kolozsvári
képviselősege (Kolozsvár, Ferenc József-ut 7. sz.)

nyugdíjjogosult állami-, megyei és városi tiszt-
viselőknak, katonatiszteknek és nyugdíjasoknak
mindennemű egyleti ügyben, ugyszintén

förlesztési kölcsön ügyekben

dijmentes utbaigazítással és tanácssal szolgál.

➡ Válaszbélyeg csatolandó. ➡

42-83

Kereskedők

részére szükséges
pénztári bércek
100 lappal, szá-
mozva és fűzve
100 darab 16 kor.

Jegyzékek

céglírat nélkül
100 darabonként
30 fillérért kap-
:: : : hatók a :: :

Szabadkai Nyomda-
és

Hirlapkiadó-vállalat

mint szövetkezetnél
IV., Rákóczi-utca 20.

Üzlet megnagyobbítás.

Van szerencsém értesíteni az érdeklődő vevő- és gazdaközön-
séget, hogy

szijgyártó-üzletemet

365-12-9

megnagyobbítottam s állandó nagy raktárt tartok minden fajta
kocsizó és nyerges lószerszámokból úgy, hogy
100 ló minden pillanat-
ban felszerelhető.

Megrendelések gyors és ju-
tányos áron a legjobb
anyagból készülnek el.

Bármily nálam rendelt áru-
ért több évi jótállást
vállalok.

➡ Kivánatra képes árjegyzék
ingyen és bérmentve küldetik. ➡

Tisztelettel

Andrássy György

Teréz-tér 83., saját ház.

